

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแพร่ระบาดของสารเสพติดเข้าสู่เยาวชนในสถานศึกษา มีแนวโน้มสูงขึ้นรวมทั้งชนิดของสารเสพติดก็มีความร้ายแรงขึ้นตามลำดับ จากสถิติการติดตามแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของฝ่ายสารเสพติด กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา(2538) พบว่าในหมู่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับอาชีวศึกษา ส่วนมากการใช้สารเสพติดเริ่มจากบุหรี กัญชา สารระเหย มอร์ฟีนจนถึงเฮโรอีน และจากการสำรวจข้อมูลของสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษาที่ใช้สารเสพติด ในปีการศึกษา 2537 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าสารเสพติดที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ เหล้า บุหรี รองลงมา คือ เฮโรอีน ยาบ้า กัญชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2538)

การศึกษาของหลายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเองก็พบว่า การใช้สารเสพติด และการใช้ยาในทางที่ผิดของนักเรียน นักศึกษา ยังคงเป็นปัญหาที่น่าวิตก เนื่องจากพบว่าการแพร่ระบาดของสารเสพติดในหมู่นักเรียนชายและหญิง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2538)

โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาชั้น การเสพและการติดสารเสพติดในหมู่นักเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญมาก การดำเนินการป้องกันและการแก้ไขอาจกล่าวได้ว่ายังไม่ได้ผลเท่าที่ควรจากการวิเคราะห์แนวโน้มการใช้สารเสพติด และจากอัตราการเข้ารับการบำบัดรักษาทุก 6 เดือน ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2535 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดพบว่า ในปี พ.ศ. 2533 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 448 คน พ.ศ.2534 จำนวน 697 คน พ.ศ. 2535 จำนวน 1,250 คน และในปี พ.ศ. 2536 จำนวน 2,307 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็น

นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด สูงถึงร้อยละ 45.25 รองลงมาคือ ระดับอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.93 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2538)

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญ และความร้ายแรงของปัญหาเช่นว่านี้ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2540-2544 ให้สถานศึกษาในสังกัดถือปฏิบัติโดยเร่งด่วนและจริงจังทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539)

ในส่วนของโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผู้บริหารได้มอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายปกครองเป็นประธานกรรมการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวก็ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องโดยจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนแกนนำต่อต้านยาเสพติด จัดนิทรรศการให้ความรู้ เสนอข่าวสาร ประสานกับหน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่น ร่วมกับกองร้อย ตชด.ที่ 326 อำเภอเชียงคำ เพื่าระวังการจำหน่ายและเสพยาบ้าในสถานศึกษาจนโรงเรียนเชิงคำวิทยาคมได้รับรางวัลชนะเลิศการต่อต้านสารเสพติด ระดับจังหวัดพะเยา แต่ดูเหมือนว่าปัญหาการเสพยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนมิได้ลดน้อยลงไปจากเดิม กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 7.20 % (กุมภาพันธ์ 2541) และจำนวนยาที่เสพยา/คน จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ ซึ่งเป็นกรรมการบริหารโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและการแก้ไข การติดสารเสพติดอย่างเป็นระบบในกลุ่มนักเรียน โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เพื่อนำผลของการศึกษาไปเป็นแนวทางป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ตลอดจนเป็นรูปแบบแนวทางและวิธีการในการแก้ไขปัญหายาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาแห่งอื่นในจังหวัดพะเยา และจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานป้องกัน และการแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานป้องกัน และการแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม
3. เพื่อศึกษาหาแนวทาง และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ให้ข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2541
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาคั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานป้องกันและการแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา ตามแผนป้องกันสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2540-2544) ในด้านต่อไปนี้

 - 2.1 การให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้
 - 2.2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางเลือก
 - 2.3 การพัฒนาการบริหารและการจัดการ
 - 2.4 การพัฒนาบุคลากร
 - 2.5 การรณรงค์ป้องกันสารเสพติด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานป้องกันสารเสพติด หมายถึง การกระทำใด ๆ เพื่อเป็นการป้องกันการเสพยาเสพติดในหมู่นักเรียน โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อ.เชียงคำ จ.พะเยา ตามแผนการป้องกันสารเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2540-2544)
2. สารเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพย์เข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยการรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ คือมีความต้องการที่จะ เสพสารนั้นอยู่ตลอดเวลา ต้องเพิ่มขนาดการเสพย์มากขึ้น มีอาการถอนยา หรืออยากยาเมื่อขาดยา และมีสุขภาพทั่วไปทรุดโทรม
3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่สังกัดโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม กรมสามัญศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ
4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้ปฏิบัติการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อ.เชียงคำ จ.พะเยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเชิงคำวิทยาคม
2. เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ตระหนักถึงความสำคัญและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนของโรงเรียนให้มากขึ้น
3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ ของกรมฯ